

Hiányzó anyag és alkatrészek

A szegedi kenderfeldolgozó ipar gondjai

Nagy bajok forrása lehet, ha egy ipari vállalat nem kap elegendő alkatrészt, anyagot. Már pedig a termelő nagyvállalatok is panaszkodnak, így a szegedi kenderfeldolgozó ipar is.

A szövődék legfontosabb alapanyaga a fonal. Szerencsére itt nem volt különösebb fennakadás, a külföldi szállítmányok is időben megérkeztek. A hazai fonodák viszont már nem voltak olyan pontosak, csúsztak a szállítási határidők, s ami legnagyobb baj volt, éppen azokból a fonalakból hiányzott, amelyeket legnagyobb mennyiségben használnak. A Kenderfonó és Szövőipari Vállalat ebben az esztendőben már kikerüli az importbeszerzés útján a feleslegesen tűnő készletező vállalatot, és közvetlenül a HUNGAROTEX Kútereskedelmi Vállalattól szerzi be jute- és rostszükségeit. A bajok azonban nem elsősorban a nyersanyagellátás területén jelentkeznek, hanem az egyéb anyagoknál és alkatrészeknél.

Az újszegedi szövőgyárban panaszkodnak, hogy nem jó az ellátás az impregnálásnál használt Emol vegyszerből. A döntő hányadban szovjetexportot érintő ponyva impregnálásához évente mintegy ezer tonna vegyszert használnak fel, s ez az országban csak a budapesti Egyesült Vegyiműveknél kapható. A szegedi kenderfeldolgozó ipar Emol-szükséglete a vegyiművek évi kapacitásának (Emol-gyártásban) egyharmadát jelenti.

A vegyiüzem különféle okokra hivatkozva állandóan elmarad a szállítással. A termelés folytonosságát viszont biztosítani kell, ezért a szegedi vállalat saját kocsijait „zavarja fel” Budapestre, hogy kis tételekkel legalább segítsen a gondokon. Ez volt a múlt, de sajnos a jövő még rosszabbnak ígérkezik. A KSZV ideai rendelése 1100 tonna impregnáló vegyszer. A vegyiművek (talán monopohelyzetéből fakadóan) kijelentette, hogy csak abban az esetben szállít a szegedi kenderfeldolgozó iparnak Emolt, ha a korábbi 4,70 forint helyett 7 forintot fizet kilogrammjáért. Indoklásuk: hazai csontenyv helyett külföldit használnak a gyártásnál, és drágább lett a hazai parafin is.

Öntvényanyagokat sem kapnak elegendő. A nagyvállalatnak évente 100 tonna körüli az öntvényigénye. Érthető, hogy viszonylag sokfajta és kis súlyú, kis szériájú darabokra van szükségük. Tavaly is csak 80 tonna öntvényt kaptak, eléggé vontatottan, a Szegedi Vasöntödétől. Erre az esztendőre pedig csak a felét ígértek annak, mint amennyit rendelték. Kopogtattak az ország összes vasöntödéjében, de sikertelenül. A szegedi öntöde arra hivatkozik, hogy nekik a központjuk parancsok, ott határozzák meg, mit és kinek gyártanak, s így is „udvariaskodtak”, hogy 50 tonnát elváltak a kenderfeldolgozó iparnak. Talán segít az orosz-házi öntöde? Lehet, bár sokkal ésszerűbb lenne, ha a helyi szükségletet helyben tudnák kielégíteni.

A vállalat egyik jelentésében olvasható: „A még mindig eléggé elavult géparkunk mellett a fonó- és szövőgépek alkatrészeinek utánpótlása igen komoly gondokat okoz, gyakran vezet gépállásokhoz...” Az újszegedi gyárban is jelentős mennyiségű szovjet textilgépet láthatunk, de, sajnos, nincs azokhoz sem pótalkatrész, illetve, ha kapnak is, körülbelül 3 esztendő telik el a megrendeléstől a teljesítésig. Segítene a helyzetben, ha a szovjet TEKMAS vállalat hazánkban gépalkatrész-lerakatot létesítené.

Még nagyobb gondot jelent a kenderfeldolgozó iparnak a KAEV (Kőnyűipari Alkatrészellátó Vállalat) monopohelyzete a belföldi fonó- és szövőgépek alkatrészellátásában. A szállító vállalat a fonó- és szövőgépek fa alkatrészeinek (facséve, vetelő, farsó stb.) megrendeléseiről arra hivatkozik, hogy nincs elegendő létszáma, hiányzik számos importanyaga, budapesti telepét vidékre helyezték, s ezért nem vállalja a megrendelést például a Picanol-gépeknel nélkülözhetetlen vetelőkre, s a jutagépnel használatos automata vetelőkre. Nyíltan is megmondják, hogy például a szállító szemet és a jutavetelő csúcsát nem gyártják, mert számukra nem kifizetődő.

Hasonló a helyzet a fém-ből készült fonó- és szövőalkatrészeknél is. Nem gyártanak többek között — gazdaságtalanságra hivatkozva — acélnyűstöt, amelyből a szegedi vállalatnak évente 200 ezer darab kellene. Ha külföldről hoznák be, akkor kétszer annyiba kerülne.

Ne soroljuk tovább a példákat, mert a fentiekből világosan kitűnik, hogy milyen nagy baj van belőle, ha hiányzik valamilyen kis alkatrész. A láncolat sokrétű és hosszú. A gyártó vállalatok gondoljanak arra is, hogy mennyire megkeserítik egy-egy üzemet, vagy egész iparág életét azzal, hogy „filléres” cikkekkel nem készítenek el időre, vagy egyáltalán. Az árak emelése pedig nem lehet kivezető út, hiszen az tovább gyűrűzik, végigpörög mindenütt. S aki monopohelyzetben van, az éljen a lehetőségével, de ne éljen vele vissza.

T. B.

G. I.

Munkásőreink példásan helytállnak a szolgálatban, a termelőmunkában

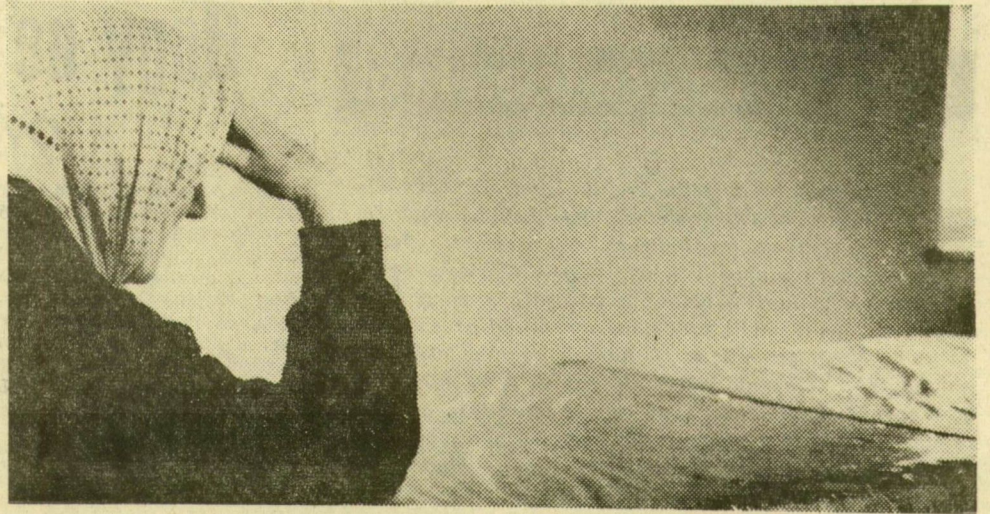
Az egységgyűlések tapasztalatai

Országsszerte lezajlottak a munkásőregek ünnepélyes gyűlései. Ezek főbb tapasztalatairól tájékoztatót Gáti József, a munkásőrség országos parancsnokának helyettese.

— Testületünk életének e jelentős eseményein az egységparancsnokok számot adtak arról, hogyan teljesítették a munkásőrök esküben vállalt kötelezettségeiket az elmúlt esztendőben. A mérleg alapvetően pozitív. Egybehangzó a vélemény, hogy a munkásőrség ütőképes, magas harci értékű fegyveres testületté vált. Tagjai a kiképzési és a szolgálati feladatokat fegyverrel, áldozatkészen és szakzerűen teljesítik. Példásan helytállnak a termelő munkában is, amivel egyre inkább kivívják dolgozótestvérségeik elismerését, jelentősen hozzájárulnak a testület nagyobb megbecsüléséhez. Az egységgyűléseken elhangzott beszámolókból az is kitűnt, hogy a munkásőrök mindenkor készen állnak feladataik teljesítésére, pihenő idejüket is feláldozzák ha a szolgálat úgy kívánja. Öntudatosan teljesítik kötelezettségeiket, önként vállalt pártmegbízásukat a mun-

káshatalom, a nép, a szocialista haza érdekében. Mindenütt megtalálhatók, ahol lelkes, tevékeny emberekre van szükség. Szocialista típusú emberek, akiknek többsége tagja a szocialista brigádoknak, s környezetükben, magánéletükben, egyaránt a szocialista közösségi szellem formálói.

— Derekasán kiveszik részüket munkásőreink a társadalmi tulajdon elleni bűncselekmények megelőzésében, illetve azok felderítésében. Vigyáznak a nép vagyongára. Ennek is szerepe van a fegyveres testület tagjait övező fokozódó megbecsülésben. Az ideai egységgyűlések is tényre, adatok egész sorával bizonyították, hogy a munkásőrök komolyan veszik pártmegbízásukat. A foglalkozásokon csaknem teljes számú a megjelenés, csak súlyos betegség, vagy halaszthatatlan elfoglaltság miatt fordul elő távolmaradás. A szolgálat ellátásánál szilárdult a fegyver, erősödött a kollektív erkölcsi, politikai egysége. A munkásőrök élén járnak a társadalmi segítségnyújtásban felkarolják a különböző okok miatt nehéz helyzetbe került családokat.

Mindenki megöregszik

Zöld borítékok. Szerződéseket, végrendeleteket. Aki íratja, a végző dátumra számoltatott, a Semmi kerítésen keresi a kaput. Jogász fogalmazta adok-kapok viszony, amit nagyon egyszerűen is össze lehet foglalni: magamra maradtam öregségemre.

Se nem vidám, se nem szomorú dolog ez, olyan, mint maga az élet. Az idős magányos embernek lakása vagy háza van, de rokona, eltartója nincs. Sok fiatal családnak meg lakás nem jutott: eltart valakit a hajlékért. Ez az alapképlet. De számtalan variációja van.

GONDOSKODÁS

Egy anya nagyob- bika fiával kötött eltartási szerződést egy kis vályogházért. A ház meglehetősen csekély értékű. A fiának enélkül is el kellene tartaniuk szülőanyjukat. A házat mindenhol örökölnék. Igaz, ketten.

Családi viszályt szívatol- nek, hiszen az anya nem is annál a fiánál lakik, amelyikkel eltartási szerződést kötött, mert ott nem érzi jól magát. A másik családnál él.

— Nem gondoskodtak rólam. Ez a menyem pedig mos rám, ételt ad. Pedig alig tudok én már valamit is segíteni, beteges vagyok.

— Szerződés nélkül nem gondoskodtak volna magáról a fiai?

— Ki tudja. Így vétem jónak.

— De hisz' nem is azoknál lakik! S most a tényleges eltartója semmit sem örököl?

— Már bontjuk a szerződést a nagyobbik fiammal. Biztonságot akart. Papírt arról, hogy kötelessége a fiának gondoskodni róla. Most a másiktól is írásban kéri az ígéretet.

Egy idős ember az uno-

kájával akar eltartási szerződést kötni. A fiai megtorpedózták: az örökség kell, a bajlódás nem. Azt nem vállalták.

— Csak azt akartam, hogy kis házamért eltartson valaki. Hogy legyen, aki ételt ad; ha beteg vagyok, ápol. Hogy ne legyek egyedül, valaki nyissa rám néha az ajtót.

Ezt foglalják szerződésbe a tanács előtt, ezt ellenőrizi a tanács évente kétszer. II. kerületi tanács igazgatási osztálya például jelenleg 154 tartási vagy életjáradékfizetési szerződést kötött idős ember sorsát kísérő figyelemmel. Dr. Czifranics József osztályvezető és Mészáros Mária előadó kedvező tapasztalatokról számol be, alátámasztják azt a feltételezést, hogy a gondoskodást azért meg lehet vásárolni. Igaz, nem pénzért kapható.

— A szerződést ügyvéd fogalmazza, minden kérdést jogilag tisztázva, azt is például: mit szólnak az örökösök, hogy az örökség egy részét, vagy az egészet az eltartó kapja majd? A szerződés betartását a tanács ellenőrzi, azzal a ki nem mondott céllal, hogy az öregeket senki ki ne játszassa. Szerződést csak a bíróság bonthat fel. És mégis: az, hogy jó legyen a megoldás mindkét félnek, csak rajtuk múlhat, nem a paragrafusokon.

SZERETET

Lakva ismerik meg egymást, majd vártatnának. Vagy akkor arányosan nőne a túlelem is? Ha feltenném a kérdést, felháborodnának. Pedig — fele sem gonoszság. Elég sokan vélik jó üzletnek, hogy néhány évi eltartást lakást vagy egyebet örökölnék. Volt rá példa, hogy „lelépést” fizettek eltartónak. Az idős ember megegyezett valakivel — mert az új vállalkozó többet ígért —, felbontották a régi szerződést, s az őt év tartásért 20 ezer forintot visszafizettek.

Evről évről több a nyugdíjas, feltehetőleg nő a magányos öregek száma is. Egyelőre a tartási szerződést tartják legjobbnak, hogy ne maradjanak egyedül, hiszen kevés a férőhely a szociális otthonokban, de kevés rekesz van az állam pénztárcájában is, legalább az ne szoruljon rá, akinek valami vagyona van. Ha az emberi jó kapcsolatot is kialsakul, nincs is hiba, viszont ha nem sikerül összebarátkozni, egyik félnek sem nyereség. Akkor valóban magára marad az idős ember, sőt kiszolgáltatják egymást a szerződők a viszály viharainak.

Egy dunántúli faluban a térsz vállalkozott arra, hogy eltartja az öregeket, akik majd ráhagyják a vagyonát. Egyelőre ez inkább emberi gesztus, mint valamiféle üzlet. De az ötlet elgondolkasztó. Nem lehetne-e olyan formát találni, hogy az állam legyen az eltartó?

Mindenki megöregszik, so- kan meg egyedül is maradnak. Sorsuk iránt nem kö- zömbös a társadalom most sem, de bizonyára többet, sokkal többet lehetne értük tenni.

E. Szőke Mária

Tavaszdízik a földeken

Szántanak a határban — Csiráz-

tatják a burgonyát, metszik a fákat

A belvizektől megsza- bított homokföldeken megkezdődtek a tavasz közeledét jelző mezőgazdasági munkák. A szegedi járásban több helyen kivonultak a határba a traktorok. Sándor Tibor, a forráskúti Haladás Termelőszövetkezet elnöke arról tájékoztatót, hogy

már teljes üzemmel dolgoznak.

Tucatnyi gumikerekes traktorral szántanak, illetve vontatják a műtrágyaszóró gépeket a forráskúti és az üllési határban.

Sok embert foglalkoztat a burgonyaprizmák bontása és csirázattaládákba rakása. Több mint harmincezer rekeszt töltenek meg vetőgumókkal, és helyeznek el a termálvízzel fűtött üvegházakban. Itt csirázattatják a burgonyát, hogy ha majd kellő mértékben felmelegedett a talaj, kiültethessék a szabadföldbe. Hónak már nyoma sincs a határban, és a belvizek is sokkal kisebb arányban jelentkeztek, mint az elmúlt esztendőben. A télutó kedvező, munkára alkalmas napjait

jól hasznosítják

a szorgalmas szövetkezeti gazdák.

Csongrád megye egyéb vidékein, a kötöttebb talajokon is helyenként megjelentek a traktorok, hogy a tavaszi vetésű növények alá felszántásuk meg az a néhány ezer holdat, amely az árvízvesztés- szakban összetörmődött, és ősszel még nem tudták megmunkálni.

A megyében, a kedvező időt kihasználva, sok helyen megkezdtek a gyümölcsfák metszését. Legtöbbször a Du- na-Tisza közti homokvöl-

ken, a híres szatymazi ösi- baracktermő tájkörzetben dolgoznak.

Még a tavasz beköszönte előtt körülbelül 1 500 000 őszibarackfát „kozmetiká- nak”.

Népes brigádok tevékeny- kednek az almáskertekben is. Csongrád megyében csupán a közös gazdaságok 2200 holdon termelnek almát és 1500 holdon őszibarackot.